

den Omstændighed, at de Folk, der indtil sidste Valgdag stode som djærve Helte i Kampen for den almindelige Valgret, nu gaa over til at stemme for og gennemføre den privilegerede Valgret, vil være ødelæggende for den offentlige og politiske Moral her i Landet (Latter). Ja, de Herrer kunne finde det morsomt, at de ere med i dette Selskab, men jeg tror ikke, at den Morskab vil vare saa forførdelig længe. Hvad der foreligger her, er endvidere dette, at den Forfatning, der til Ulykke for vort Folk blev gennemført i 1866, gennemføre de Herrer nu et Sidestykke til kommunalt, og der kan ikke fra de Herrer Side, der gennemføre dette, nogen Sinde rejses nogen Kamp for den almindelige Valgret hverken politisk eller kommunalt. Det er det store Nederlag, der er sket, naar denne Lov er vedtagen.

Jeg nærer ikke det forfængelige Haab, at mine Ord i Dag ville gøre noget særligt Indtryk paa de Herrer, men jeg ønsker, at de ærede Medlemmer, der have Lyst til at være med i dette Forligsselskab, som de nu ere komne ind i, endnu en Gang skulle komme til at se sig selv i Spejl og overveje, hvordan de have set ud i Fortiden.

Vi have ønsket ved de af os stillede Ændringsforslag saa vidt muligt at bringe Forslaget tilbage til den Skikkelse, hvori det har været forelagt fra Venstres Side, og som jeg tør hævde var et Udtryk for den Opfattelse, der den Gang var raadende i alle Venstrekredse i Danmark. Hvis Venstre havde villet, saa stod det nu ved Maalet. Hvis de overhovedet vilde gennemføre den almindelige Valgret, saa vare de Maalet nærmere nu end nogen Sinde før. Derfor have vi hørt forskellige Udtalelser ogsaa fra Højres Side i denne Sal. Der er blevet sagt, at jeg kommer i Selskab med Højre. Nej, det er de Herrer, der komme i det Selskab, og det med den Del af Højre, der vil beholde den privilegerede Valgret. Der er jo Medlemmer af Højre, der ikke bryde sig om Kauteler for Godsejerne i Danmark, de Højremænd, der maaske i dette Øjeblik have forbedret sig og ere komne ind paa den rette Vej (Munterhed). Ja, de Herrer finde maaske, at det er en underlig Vej at forbedre sig paa, thi de gaa selv den modsatte Vej. Men nogle Medlemmer af Højre synes at have udviklet sig til at have mere Tillid til den almindelige Valgret end de Herrer. Det er underligt, at Skæbnen kan forme sig saadan, at en Mand fra Højres Side, som vel

i mange Retninger har været en udmærket Mand, men som i en Aarrække har været en af Venstres uforsonligste Modstandere, nu har faaet sit Syn udviklet saaledes, at han staar langt stærkere og smukkere, idet Udviklingen for hans Vedkommende er gaaet i den rigtige Retning, medens den for de Herrer er gaaet i absolut modsat Retning. Men det er en ganske naturlig Ting. Naar de Herrer nu skulle søbe Kaal sammen med de frikonservative og skulle være, jeg tør vel ikke sige Stemmekvæg, men Stemmemaskiner for, hvad de frikonservative ønske....

Formanden: Det ærede Medlem bruger Udtryk, som ikke kunne passere.

Poul Christensen: En Stemmemachine er jo dog en kendt Ting.

Ændringsforslaget Nr. 5 er af underordnet Betydning, men er ogsaa kun stillet op for at føre Forslaget tilbage til Regeringens oprindelige Affattelse. Ændringsforslag Nr. 6 om, at § 29 udgaar, vil jeg ogsaa anbefale til ærede Medlemmers Vedtagelse. Jeg har hævdet ved første Behandling og for Resten ogsaa før, at Forholdstalsvalgmaaden er god nok for sig, men sammen med privilegeret Valgret finder jeg, den er en Uting. Derfor foreslaa vi, at § 29 udgaar. Jeg skal tilstaa, at ligesom jeg ønsker i Overensstemmelse med den Betragtning, jeg har gjort gældende her, at Amtmanden, der efter Lovforslaget forudsættes at vedblive i Fremtiden at have baade Sæde og Stemme i Amtsrådet, skal gaa ud, saaledes havde jeg ønsket, at Bestemmelsen om de kongevalgte Borgmestre i Byerne var udgaaet, men jeg har som sagt ikke ønsket at stille Ændringsforslag op i sidste Øjeblik, da det vilde gøre Forslaget væsentlig forskelligt fra, hvad det har været i Venstres tidligere Affattelse. Ellers vilde jeg finde det ganske naturligt, thi privilegeret Valgret ved Siden af en Institution, der er udgaaet af Forholdstalsvalg, anser jeg for en Uting, og derfor er jeg med til at foreslaa, at § 29 udgaar. Jeg skal nævne et eneste Eksempel for de Herrer. Naar man f. Eks. paa Landet — det er stadigvæk nærmest med Landboøjne, jeg ser paa dette Forslag — skal vælge Skolekommissionsmedlemmer — lad os forudsætte, at der nu skal vælges 2 —, saa skal dette Valg, naar blot et enkelt Medlem forlanger det, foregaa efter Forholdstalsvalgmaaden, og saa faar den konservative Del den ene og den almindelige Valgret — det er det nærmest